

Optimer sundheden i besætningen

Dyrlæge Henrik L. Martin, Videncentret for Landbrug, Kvæg

Antibiotika og dyrevelfærd skal gå hånd i hånd

De fleste slagtekalveproducenter må periodevis trækkes med sygdomsproblemer eller et højt medicinforbrug. Brug af antibiotika er i mange tilfælde en essentiel brik, når sundhed og velfærd skal sikres i slagtekalvebesætninger. Selvom der fra mange sider er ønsker om både bedre dyrevelfærd og sænkning af medicinforbruget, er det vigtigt, at der ikke bliver gået på kompromis med dyrevelfærden i forsøg på at begrænse medicinforbruget. På den anden side bør der arbejdes på at sænke medicinforbruget gennem et systematisk forebyggende sundhedsarbejde i produktionen.

Antibiotika kan blive den "lette" løsning – sundhedsrådgivning bør målrettes forebyggelsen af sygdom

Aftale om sundhedsrådgivning giver slagtekalveproducenten en række muligheder for selv at behandle syge kalve. Det er der store fordele ved. Både antibiotika og smertestillende medicin er uundværlige redskaber i en effektiv handyrproduktion. På den anden side udgør den relative lette tilgængelighed af medicin en risiko for at blive en sovepude. Nogle sygdomsproblemer kan klares med antibiotika, men i de fleste tilfælde er det samtidig nødvendigt at iværksætte andre forebyggende og afhjælpende foranstaltninger for at løse sygdomsproblemer på en effektiv måde.

Grænseværdi for antibiotikaforbrug er en udfordring

Fødevarestyrelsen har fastsat grænseværdier for antibiotikaforbruget. En stor del af slagtekalvebesætningerne har problemer med at overholde disse. Omkring 40 % af besætningerne ligger over den nuværende grænseværdi på 1,2 ADD. Overskridelse af grænseværdierne medfører bl.a. forøget sandsynlighed for kontrolbesøg af myndighederne. På længere sigt kan et højt antibiotikaforbrug muligvis få mere alvorlige konsekvenser for producenterne.

God økonomi og større tilfredsstillelse ved reduktion af sygdom

Et højt forbrug af antibiotika kan i sig selv være forbundet med væsentlige udgifter til medicin. Ekstra arbejde, i forbindelse med behandling af syge dyr, kan også udgøre en betydelig post. Langt de største udgifter er dog knyttet til de tab, som forårsages af sygdom, nedsat tilvækst og eventuelle dødsfald.

Arbejdet med raske og trivelige kalve er en fornøjelse – derimod er det de færreste, der bryder sig om at arbejde med syge dyr.

Det er derfor en god investering, via sundhedsrådgivningen, at have fokus og bruge kræfter på at undgå eller begrænse sygdom blandt slagtekalvene. Sundhedsrådgivningen i slagtekalvebesætningerne bør derfor stille mod at begrænse sygdomsproblemer.

Behandlingsstrategien er væsentlig

Det er naturligvis vigtigt, at rådgivningen stræber mod at opnå den mest optimale behandling af de dyr, der uafvendeligt bliver syge trods forebyggende arbejde. Her er såvel valg af præparat, tidspunkt for i behandling og behandlingens længden væsentlig. Hvis effektiviteten af en behandling skal kunne vurderes, er det nødvendigt, at behandlingerne gennemføres i overensstemmelse med besætningsdiagnoserne. Hvis du oplever, at effekten af behandlingerne er for ringe, så tag en dialog med din besætningsdyrlæge om, hvordan I eventuelt kan ændre på præparatvalg, doser eller behandlingens længde.

Tænk på både smittebeskyttelse og optimering af kalvenes modstandskraft

Hvis der skal sikres lav sygdomsforekomst og medicinforbrug, er det nødvendigt at have en aktiv og kontinuerlig praksis for smittebeskyttelse og samtidig arbejde på at opnå maksimal modstandskraft blandt kalvene.

Målret smittebeskyttelsen ved konsekvent at

- Indsætte raske og trivelige kalve med afhelet navleregion
- Afvise alle kalve med hængeører, snot i næsen, tilsmudsning eller andre tegn på sygdom
- Tilstræbe ensartethed i størrelse og alder i "starter-hold"
- Tilstræbe starterhold med kalve fra en eller få leverandører
- Indsætte kalve i små hold (4-6 stk.)
- Begrænse kontakt mellem starterhold
- Behandle syge kalve tidligt i sygdomsforløb
- Isolere syge dyr (specielt ved Mycoplasma)

Styrk kalvenes modstandskraft ved at

- Kræve rigelig råmælkstildeling hos leverandøren
- Tildele rigelig mælkeerstatning af høj kvalitet (2*3 liter, 60 % skummetmælkspulver)
- Sikre godt staldklima (rigeligt med luft, ingen træk, rigelig tør halm)
- Give god kvalitet af tilskudsfoder og stråfoder
- Give let adgang til frisk vand

Følges de ovenstående retningslinier, er der gode muligheder for, at medicinforbruget kan sænkes, uden at det går ud over sundhed og dødelighed.